

Nr 226

Av herr **Gustavsson i Alvesta m. fl.**, *angående pensionärernas bostadsförsörjning.*

(Lika lydande med motion nr 175 i Första kammaren)

Det torde numera råda allmän enighet om att pensionärernas bostadsförsörjning eftersatts. Av socialpolitiska kommitténs redovisning har framgått att 17 procent av de hushåll, vilkas bostadsföreståndare är 65 år eller däröver, har bostäder som saknar varje s. k. modern bekvämlighet. Detta innebär att drygt 100 000 gamla har bostäder som saknar vatten och avlopp, centralvärme och wc. Ytterligare 24 procent saknar wc och ibland centralvärme men har vatten och avlopp. Endast omkring en tredjedel av pensionärerna beräknas ha fullt moderna bostäder. Detta läge för pensionärernas bostadsförsörjning får tillskrivas den otillräckliga uppmärksamhet som ägnats frågan. De framställningar om ett ökat och förbättrat stöd till pensionärernas bostadsförsörjning som gjorts i riksdagen år efter år har inte vunnit tillräcklig anslutning. Först vid 1964 års riksdag beslutades på grundval av socialpolitiska kommitténs arbete om ett i vissa avseenden förbättrat stöd till bostadsupprustningen. Sålunda skulle en inventering av pensionärernas bostadsförhållanden genomföras i kommunal regi. Kommunerna skulle vidare erhålla lån till uppförande av temporära bostäder för pensionärer. Lånen beviljas intill 100 procent av lånetaket. En del av lånet, högst 10 000 kronor, är ränte- och amorteringsfritt.

Det kan visserligen finnas åtskilliga fall då en lämplig lösning av bostadsfrågan kan uppnås genom s. k. temporär bostad. I andra fall är dock andra lösningar att föredra, nämligen upprustning av den bostad pensionären bebör, särskilt om detta sammanfaller med dennes egna önskemål. Det ekonomiska stödet till sådan bostadsupprustning har emellertid släpat efter. Inkomstprövningsgränsen, 6 000 kronor beskattningsbar inkomst, fastställdes år 1959. Den penningvärdeförsämring och ekonomiska utveckling i övrigt som ägt rum sedan nämnda år har medfört en betydande försämring av möjligheterna att erhålla stöd. De ökade byggnadskostnaderna har därjämte försämrat de utgående stödets värde. Särskilt gäller detta stödet till ickepensionärer, som utgår med högst 4 000 kronor. Detta låga stödbelopp kan numera inte anses erbjuda tillräckliga möjligheter och tillräcklig stimulans att upprusta en sämre bostad innan högre ålder och pensionsålder uppnåtts. Ur allmän synpunkt är det dock synnerligen angeläget att så sker, så att

Bihang till riksdagens protokoll 1965. 4 saml. Nr 226—233

vederbörande i god tid före inträdet i pensionsåldern har tillgång till en godtagbar bostad. Även det högsta stödbeloppet till pensionärer (med vilka i vissa fall jämställes person som uppnått 60 års ålder), 10 000 kronor, bör höjas, så att det blir likvärdigt med stödet till temporära bostäder. Härvid bör uppmärksammas att lånen till temporära bostäder beräknas på 100 procent av belåningsvärdet, medan stödet till annan bostadsförbättring beräknas på 90 procent av låneunderlaget. Av detta skäl är ett något större maximalt belopp som räntefri och stående del befogat i de sistnämnda fallen.

Det anförda talar enligt vår mening för att inkomstgränsen för erhållande av räntefri stående del av förbättringslån höjes från nuvarande 6 000 kronor beskattningsbar inkomst till 9 000 kronor beskattningsbar inkomst och att högsta belopp varmed räntefri stående del kan utgå höjes för pensionärer från 10 000 till 12 000 kronor och i övriga fall från 4 000 till 8 000 kronor. Höjningarna bör träda i kraft fr. o. m. den 1 juli 1965.

Det löpande bostadsstödet till pensionärerna i form av kommunala bostadstillägg och statliga pensionärsbostadsbidrag är i behov av allmän översyn och överarbetning. En sådan kan inte komma till stånd omedelbart. Avsikten är därför inte att ta upp hela frågan i detta sammanhang utan att ta upp ett mera begränsat spörsmål rörande pensionärsbostadsbidraget. Detta är avsett att vara ett komplement till de kommunala bostadstilläggen. Bestämmelserna är dock sådana att bidraget inte kan utgå i fall då det med hänsyn till omständigheterna vore i hög grad befogat. Sålunda gäller att bostaden i fråga skall vara upplåten av kommun eller genom en av kommunen godkänd hyresupplåtelse. Vidare skall bostaden vara färdigställd efter den 1 juli 1946 samt statligt lån vara beviljat eller statligt räntebidrag utgå till densamma. Dessutom gäller vissa krav på en tillfredsställande standard på bostaden.

Om det speciella syftet med pensionärsbostadsbidragen skall kunna uppnås måste standardkrav av nuvarande slag upprätthållas. Bestämmelserna om upplåtelseform, tid för färdigställandet samt rörande statligt lån eller räntebidrag fyller däremot ingen rimlig funktion, utan medför endast att möjligheten till pensionärsbostadsbidrag uteslutes i fall då bidrag vore berättigat. Dessa bestämmelser bör slopas. Pensionärens ekonomiska situation och bostadens standard bör vara de avgörande grunderna. Erforderliga ändringar bör vidtagas i vederbörande kungörelse per den 1 juli innevarande år.

Med hänvisning till ovan anförda hemställes,
att riksdagen måtte

- 1) medge att det högsta belopp, varmed räntefri stående del av förbättringslån och räntefritt stående förbättringslån kan utgå, må höjas såvitt gäller pensionär från 10 000 till 12 000 kronor och i övriga fall från 4 000 till 8 000 kronor, samt att inkomstgränsen för erhållande av nämnda

lånemedel må höjas från 6 000 till 9 000 kronor beskattningsbar inkomst,

- 2) medge att pensionärsbostadsbidrag må utgå oavsett tidpunkt för bostadens färdigställande samt även i fall då bostaden är inrymd i hus, till vilket statligt lån eller räntebidrag ej beviljats liksom i fall då bostaden upplåtits med bostadsrätt eller pensionären står som ägare till densamma, samt
- 3) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att av ovan nämnda yrkanden föranledda ändringar i vederbörande kungörelser och anvisningar måtte vidtagas, så att ändringarna träder i kraft den 1 juli 1965.

Stockholm den 26 januari 1965

Rune Gustavsson
i Alvesta

Karl Gust. H. Boo

David Gomér

Bertil Johansson
i Växjö

Nils Franzén
i Träkumla

Torsten Gustafsson
i Stenkyrka

Sven Vigelsbo